

שמעון לנקרי, רה"ע עכו: מעל 300 אנשים נרשמו, עברנו מגפה כדי להגיע לרגע הזה.

קצוות המדינה, הנגב והצפון, סובלים מהעדר משילות ועוצמה והפערים בלתי נסבלים. אנחנו רק בכנס השלישי, אבל כששואלים אותי מהי עירוניות, אלו הן מערכות היחסים בין התושבים, תחבורה חכמה, השתתפות תושבים בסדר היום של העיר. לנהל עיר מעורבת בפריפריה זה אתגר גדול, אבל מלבד אחריות צריך גם משאבים, ועיר שיוצעת לעשות את זה מתפתחת. הגיע הזמן להשקיע בפריפריה, ובראש וראשונה בפיתוח תעסוקה.

חנה מורן, מנכ"לית ומייסדת הפורום הישראלי לעירוניות: המגפה ומשבר האקלים העמידו אותנו בפני מציאות חדשה, רובינו חשים שאנחנו צריכים לעשות שינוי בערים שלנו! כי בשנתיים האחרונות בנוסף לאתגרי העירוניות שהיו לנו עד כה- העולם התהפך. כאשר החוסן הקהילתי, הבריאות והאיתנות הכלכלית המקומית במרכז העשייה, וזאת- באמצעות השלטון המקומי. מגפת הקורונה ומשבר האקלים- הוכיחו שנדרש שלטון מקומי חזק ויציב, וביאו לידי שם 17 יעדי הקיימות ה-SDG's. לרבות המגזר הערבי. אנחנו שואפים לייצר את "הקול האזרחי" במטרה להעצים את המעורבות וההשתתפות של החברה האזרחית כך ששינויים אלה יוטמעו באג'נדות העירוניות, באופן שיחוללו חידוש ויקדמו וישביחו את העירוניות והערים שלנו. היום נשיק את המודל להקמת פורום עירוני לעירוניות, המודל יהיה עכו. בנוסף- מליאות מיוחדות תוקדשנה למשבר האקלים ולעירוניות ובריאות. השנה ערכנו לראשונה תחרות אות העירוניות, הכרזנו על שבוע העירוניות בישראל כחלק מחודש העירוניות העולמי. גב' מיימונה מוהד שריף מנכ"לית UNHABITAT שלחה לנו ברכה מוקלטת ומכבד אותנו בנוכחותו של מר פאוליוס קליקאוסקס ראש ארגון ה- UNHABITAT באירופה בחצי השנה האחרונה קיימנו אירועים מוקדמים של דיונים בשולחנות עגולים, כאשר היום יתקיימו מושבים כאירוע מסכם שלהם ואנו מקווים לצאת עם תובנות וליצור את "הצהרת עכו" שתהווה מקור השראה ליצירת עירוניות.

מר פאוליוס קליקאוסקס, ראש משרד UNHABITAT באירופה: לא פשוט להגיע לישראל בימים אלה. חודש אוקטובר מוקדש ב-UNHABITAT לעירוניות, 31.10 הוא יום הערים ויום השני הראשון בחודש הוא יום העירוניות, כך שהחודש כולו הופך להיות חודש העירוניות, ואנו מעודדים פורומים בארצות השונות לציין את החודש באירועים המעודדים עירוניות. אנו מקווים מאוד לראות את נציגי עכו ב WUF 11 שיתקיים בקטוביץ בשנה הבאה.

חלוקת אות העירוניות:

שרון בנד, חברת ועד הפורום: 39 רשויות מקומיות הגישו 45 פרויקטים מרתקים ב-3 תחומים: שיפור ההתמודדות עם עמידות קהילתית בתקופת הקורונה; התמודדות עם קשיים כלכליים בתקופת הקורונה; התמודדות עם משבר האקלים. תובנה חדשה בתחום הקהילתי הייתה פעולה מלמטה.

לדוגמא, בתחום הראשון: מקום שני: עיריית ירושלים: 2500 מנהיגויות של בניינים בודדים. מקום ראשון: בית שאן – מערך מתנדבים שניהל את המשבר באישור העירייה שאפשרה להם לקחת אחריות ולהוביל. בתחום השלישי: מקום שלישי: עיריית טירת כרמל עם מודל הבניין הירוק, מקום שני: עיריית גבעתיים עם הצללת המרחב הציבורי בתוספת של 3000 עצים; מקום ראשון: עיריית ת"א עם תכנית היער העירוני.

ד"ר אורלי רונן, מכון פורטר, אוניברסיטת ת"א: רשויות מקומיות בחזית שינויי האקלים בישראל, 2021: בעוד 3 שבועות תתכנס ועידת האקלים קופ 26. הדו"ח האחרון של הפאנל הבינ"ל לשינויי אקלים של האו"ם הצהיר כי המשבר מתרחש כאן ועכשיו, ולנו יש הזדמנות לשנות את המצב. בין 1880 ו-2017 הטמפרטורה עלתה בכל העולם בכ 1-2 מעלות עפ"י IPCC. בעסקים כרגיל היינו אמורים להיות בעידן קר. רוב אוכלוסיית העולם חי ביישובים עירוניים, ולכן כל תשובה צריכה להיות עירונית. במאה ה-21 להיות עיר מוצלחת פירושו להיות עיר חסונה. להפחית פליטות ולהיערך ב-6 צעדים: אף אחד לא נשאר מאחור; תנו לטבע לעבוד; יצרנות בעיר – אנרגיה, מזון, מים; קרוב זה טוב; כולנו בסירה אחת; לא עוד דבר – זה הדבר.

תמר רביב, ראש אגף מגוון ביולוגי ושטחים פתוחים, המשרד להגנ"ס: זה שנים עוסקים בהפחתת פליטות אך בשנתיים האחרונות הוחשה פעילות ההיערכות לקראת המשבר. במצב של המשך עסקים כרגיל, תהיה התחממות נוספת של עד 1.5 מעלות עד 2050; אירועי אקלים קיצוניים יתרחשו בתדירות הולכת וגוברת ויגררו תהליכי מדבור, פגיעה במגוון הביולוגי, גלי הגירה וחוסר יציבות גיאופוליטי, פגיעה בבריאות הציבור, משבר מזון, מחסור במי שתיה ועליית פני הים.

בישראל, המגמות האקלימיות הן התחממות (4 מעלות בממוצע עד סוף המאה), התייבשות (פחות 25% משקעים) עליה של 0.5 ס"מ בכל שנה במפלס פני הים. מאז 1950 עלתה הטמפ. הממוצעת בישראל בכ-1.4 מעלות. המשרד להגנ"ס פועל להכרה במשבר האקלים כאיום אסטרטגי וגיבוש תכניות להיערכות לקראתו. החוזק הוא בשלטון המקומי גם מבחינת החוסן החברתי וגם מבחינת השמירה על המערכות האקולוגיות.

אוריאל בבצ'יק, מנהל אגף אנרגיה מקיימת, משרד האנרגיה: על רשתות האנרגיה והדרך בה צורכים אנרגיה, להשתנות מן היסוד. ישנם תחומי ידע חדשים, גם באדפטציה (תאי חום עירוניים, עליית פני הים) וגם במיטיגציה (התייעלות אנרגטית, הפחתת פליטות). הוכן מדריך להכנת תכנית פעולה לחוסן אקלימי ושיפור ברשויות המקומיות. מספר רשויות משתתפות בפיילוט של תכנית לאומית להתייעלות באנרגיה, הכוללת התקנת מערכות סולאריות על נכסי רשויות מקומיות בשיתוף עם מפעל הפיס. דוגמאות מהעולם: באמסטרדם, מפה מונגשת של עמדות טעינה לרכב חשמלי; באיחוד האירופי: סיוע בהפיכת בניינים לירוקים; בעיריית אילת: סיוע בהתקנת מערכות סולאריות. בהמשך יוענקו מענקים לרשויות מקומיות להכנת תכניות פעולה וליישומן, יקודמו פורומים לאנרגיה ברשויות המקומיות וקהילות אנרגיה, בליווי מקצועי ותמיכה ממשלתית.

איתן בן-עמי – מנהל הרשות לאיכות הסביבה בעיריית ת"א: ת"א הייתה העיר הראשונה שהכינה תכנית פעולה לשינויי אקלים. החל ממיפוי איומים, מיפוי רגישות התושבים, איסוף מידע (נתוני אגף שפ"ע מצביעים על עלייה מ-6 ל-10 חודשי השקיה), מיפוי פגיעות (מפגעי ניקוז) קביעת אתגרים (קירור העיר, השהיית מי נגר, התקנת זוגיות מותאמות במגדלים, התייעלות אנרגטית והחלטה משמעותית להיפוך פירמידת התנועה בעיר, שמירת 2 מ' קו בנין לחניונים כדי לאפשר נטיעת עצים, קביעת יעד של תוספת 100,000 עצים עד 2030), ליווי ובקרה (מינוי ממונה אנרגיה) וחינוך.

ד"ר עינת קליש רותם, ראש עיריית חיפה: כל התכניות להתחדשות עירונית בעיר מוטות הולכי רגל ואופניים, מוטות טבע עירוני ומרחב ציבורי; גג בניין העירייה הפך לגג ירוק בשיתוף פעולה עם אוניברסיטת חיפה ותלמידי תיכון באים לשיעורים על הגג; הוקמה לראשונה יחידה סביבתית בעירייה; מתקנים סולאריים על בנייני ציבור (תאגיד שקמונה כבר הודיע שכל נכסיו יותאמו לבנייה ירוקה);

נפתחו קורסים לקהילות בנושא הפיכת בתים לירוקים ; עידוד חקלאות עירונית, היערכות לרכב חשמלי, תכנית אזור אויר נקי, עיריית חיפה חתמה על אמנת פריז ועוד.

מר רפי סער, ראש עיריית כפר סבא : העירייה הכינה תכנית מיטיגציה כבר לפני 12 שנים ובכל שנה נוטעת 1000 עצים ברחבי העיר. אירוע גשם בלתי נתפס לפני כ-3 שנים בו הוצפו מתחמים גדולים מאד בעיר, המריץ עריכת תכנית חירום להשהיית מי נגר והחדרתם לאקוויפר. כל בתי הספר בעיר כבר מכוסים בגגות סולאריים והוכשרו שבילי אופניים רבים. בנוסף, כפר סבא הובילה מאבק גדול נגד הקמת תחנת כח בקרבתה וקראה להחלפתה באנרגיה מקיימת.

מר בנימין ביטון, ראש עיריית דימונה : פרויקט הדגל בדימונה הוא שכונה ירוקה בת 4000 יח"ד, שבה דירת 4 חדרים נמכרת בפחות ממיליון ₪, כל ההשקיה היא במים מושבים, כל התאורה והאנרגיה בשכונה ובעיר מבוססת על אנרגיה סולארית, כל מוסדות הציבור הוקמו בד בבד עם הדירות. בדימונה עומדת לקום החווה הסולארית הגדולה במזרח התיכון, נסללו 25 ק"מ של שבילי אופניים והוקמה לראשונה יחידה סביבתית. העלאת הארנונה מקריית המחקר הגרעיני מייתרת את מענקי האיוון. מי שמנהל את השלטון היום אלה ראשי הרשויות והם מובילים בכל התחומים.

פאנל בהנחיית **מאיה קראטרי**, פורום ה-15, הציג את השאלה האם הגיע הזמן להכריז על מצב משברי? רה"ע כפר סבא קרא לרוה"מ להכיר במשבר, רה"ע חיפה הכריזה שחיפה כבר הצטרפה לערים בעולם שמובילות את ההתמודדות עם משבר האקלים ומשבר הקורונה, שהינם משברים גלובאליים, ראש העיר דימונה שמח לציין את השינוי המבורך בארץ ובעולם שחל בשנים האחרונות במודעות, וקרא לממשלה להעביר כספים לשלטון המקומי לשם כך. כולם קראו להטמיע את נושאי הגנת הסביבה וההיערכות למשבר האקלים בתכניות הלימודים.

נעמי צור, יו"ר ומייסדת הפורום הישראלי לעירוניות : הפורום מצטרף לקריאה להכריז על מצב חירום אקלימי. לפני 6 שנים עמדתי כאן בשוק בעכו והכרזתי על הקמת הפורום הישראלי לעירוניות. הממשלה הבינה כבר אז, שכדי להפחית את הפליטות הארציות היא תלויה בערים שלה ובראשי הרשויות.